

Uchwała Nr XVI/192/2011
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 24 listopada 2011 roku

w sprawie nadania nazwy skwerowi położonemu na terenie miasta Kalisza.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Nadaje się skwerowi, zlokalizowanemu u zbiegu ulicy Targowej i Przechodniej, zgodnie z mapą stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, nazwę Rozmarek.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Uzasadnienie do uchwały Nr XVI/192/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 24 listopada 2011 roku

w sprawie nadania nazwy skwerowi położonemu na terenie miasta Kalisza.

Propozycja formalnego nadania nazwy skwerowi, położonemu u zbiegu ulicy Targowej i Przechodniej, w istocie stanowi usankcjonowanie zwyczajowo i historycznie funkcjonującej nazwy Rozmarek. Propozycja przywrócenia tej nazwy skwerowi została złożona przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, Koło w Kaliszu. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu nie znajduje przeciwwskazań dla przywrócenia historycznej lub tradycyjnej nazwy placowi/skwerowi zlokalizowanemu przy skrzyżowaniu ulic Przechodniej i Targowej w Kaliszu, jeżeli uzasadniają to zgromadzone w sprawie dokumenty historyczne. Jednocześnie podkreśla, że fakt istnienia w ścisłym centrum miasta lokacyjnego Kalisza bez jakiegokolwiek nazwy jest niekorzystny z punktu widzenia konserwatorskiego, zwłaszcza w przypadku, gdy istniała historyczna lub tradycyjna nazwa przedmiotowego miejsca.

Czas powstania skweru nie jest dokładnie określony. Według pierwszego znanego planu zabudowy Kalisza (Plan Politalskiego z 1785 r.), w miejscu tym znajdowały się budynki, które spłonęły podczas wielkiego pożaru miasta w 1852 r. Spalone budynki zostały odbudowane, uległy one jednak kolejnej pożodze - burzenie i palenie miasta przez Prusaków podczas I wojny światowej. Znajdujące się w tym miejscu budynki, będące w przeważającej części obiektami drewnianymi, po zakończeniu wielkiej wojny nie zostały odbudowane. Dzięki temu powstał skwer. Nieopodal, przy Baszcie zwanej Wielką, zlokalizowane było Końskie Targowisko/Koński Rynek (obecna ul. Targowa). Koński Rynek był placem targowym, na którym dokonywano transakcji handlowych końmi. Skwer w XX wieku był ograniczony synagogą (powstała w 1659 r.) i szkołą –Bejt Ha –Midrasz (na przelomie XIX i XX wieku wybudowano kolejną szkołę –Talmud Torę –obecny Urząd Skarbowy).

Archiwum Państwowe w Kaliszu dysponuje materiałami archiwalnymi z okresu międzywojennego, w których pojawia się nazwa Rozmarek/Rosmarek. Ponadto w księgach i aktach wieczystych sądów w Kaliszu pojawia się w zapisach nazwa Rozmarek /Rosmarek. Z nazwą Rozmarek spotykamy się również w literaturze. Tadeusz Pniewski w książce „Kalisz z oddali” poświęconej wspomnieniom rodzinnego miasta z okresu międzywojennego, wymienia plac w dzielnicy żydowskiej nazwany Rozmarkiem. Na reprodukowanym m.in. w książce „Kalisz poprzez wieki” J. A. Splitta i K. Dobak-Splitt planie Kalisza z 1785 r. wg mapy A. Politalskiego przerysowanej w 1879 r. przez O. Wollega znaczony jest „Koński Targ”. Obszar ten W. Kościelniak w publikacji „Kalisz przewodnik” określa jako „Końskie Targowisko”.

Przywrócenie historycznej nazwy Rozmarek jednemu z najważniejszych miejsc dawnej dzielnicy żydowskiej, gdzie stała synagoga, a w jej sąsiedztwie działała szkoła żydowska (jesziwa), jest świadectwem szacunku dla ponad 800-letniego współistnienia Polaków i Żydów, symbolem roli i znaczenia jaką w dziejach miasta odegrała społeczność żydowska. Jest także widocznym znakiem obecności w przestrzeni urbanistycznej miasta lokacyjnego, pamięci o żydowskich mieszkańcach Kalisza. Ponadto, nadanie skwerowi nazwy Rozmarek eksponuje wielokulturowość i wielowyznaniowość, wpisane w tradycję naszego miasta.

W świetle powyższego podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.